

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri externe 12 fl. v. a. pe unu anu seu 2 2/3 galbini mon. sunatoria.

Anulu XXXV.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 9.

Brasiovu 10 Februaru 29 Ianuaru

1872.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Romanii in politica.

I.

In dilele trecute f6i'a cea mai radicale maghiaro-democrata*), luà cu multa placere notitia despre nescari articli, cari — dupa cum ne spune — au esitu in „Federatiunea“ si despre cari dice, ca „se potu privi cã dovada, cumca romanii au inceputu mai piano in politica“, spunendune mai incolo, ca in acei articli s'ar dechiarã, „dorinti'a romaniloru in privinti'a autonomiei Transilvaniei de „ilegale“ si ca chiaru abstrahendu dela acést'a — ilegalitate — „autonomi'a Transilvaniei nu ar' diacé in interesulu romaniloru, ci ar' fi spre daun'a loru“; mai incolo, ca in acei articli s'ar dice, ca „pentru romani nu ar' fi de lipsa se faca politica separata si se fia inimicii altei natiuni, numai pentruca aceea vorbesce alta limba“, dandulise totudeodata in acei articli (din „Federatiunea“) n6a romaniloru urmatori'a lectiune: „Se invetiamu a cun6sce pre 6meni cu deosebire pre unguri (maghiari) si se ne alipimu natiunei acesteia inaintate atatu in avere, catu si in cultura, ca numai pre calea acesta vomu puté ajunge la scopu, la efeptuirea pretensiuniloru n6stre drepte. Se ne impacamu cu impregiurãrile si se tindemu man'a maghiariloru, despre cari s'a potutu convinge, ca nu ne vatama (bãntjãk) nici nationalitatea nici limb'a (??) si in tempu de minune scurtu caus'a n6stra se va int6rce spre bine!! (?)**.

In Nr. 22 vine apoi totu aceea f6ia (magh. dem.) si ne spune, ca dupa cum bucina foile guvernementali. — C. Lonyay de vreo cateva septemani inc6ce pacteza seriosu cu coaducatorii cei mai renumiti ai nationalitatiloru diverse si dorese a se informa, ca de cumva ar' succede impacatiunea, fire-ar' ei plecati a primi postulu est'a seu celualtu? etc. Ne spune mai incolo, ca „intre acesti corifei s'ar aflã si de cei slabi, carora li ar' placé se se faca domni mari si precum a insielatu Beust in 1866 pre corifeii deakistiloru, aceeași procedura in a d6u'a editiune va amagí si pre corifeii nationalitatiloru, dintre cari unii au si inceputu cu mare zelu a o recomandã connationaliloru sei, cã si candu ei ar' avé deja decretule de denumire in buzunariu! etc.

Se tanguiesce si lamentéza apoi amaru totu acea f6ia, „pentru ce suntu romanii asia **creduli?** de ce nu -si aducu aminte de italianesculu: „Del detto al fatto v'e un gran tratto“ si observa, ca de cumva nu se voru luã pre séma nationalitatile, asia voru ambla si ele cu deakistii, cum au amblatu ei (partit'a opositionale) si déca anume serbii si romanii nu voru fi acuma mai cercumspecti (szemes) cã ei, si nu voru lega manele acelora, cari se consulta acuma despre venitorulu si interesele loru, se va implini si la ei: sera poenitentia!“ Merge apoi mai incolo „G. P.“ si ne spune, ca „guvernulu actualu dependente de Vien'a, nu mai pentru aceea amagesce pre serbi si romani, cã prin sprijinirea loru la alegerile venitorie se capete éra maiortate in dieta. Inse se-si insemne bine nationalitatile, dice „G. P.“, ca voturile loru apasa cu pondu decidetoriu in cumpana, si precum se voru da ei in drépt'a seu stang'a, asia se va indrepta si s6rtea loru spre reu ori bine, ca dela amagitorii deakisti nu au ce astepta nationalitatile“ etc. etc.

Asia f6i'a radicale maghiaro-democrata „Gyors-Posta“. Cine nu cun6sce directiunea acestei foi,

*) „Gyors-Posta“ ese in Pest'a.

**) In asia scurtu tempu d6ra totusi nu, cum s'a intorsu a scriitorulu!

ar' puté se alunece a crede, ca dieu acést'a f6ia deplange sinceru s6rtea nationalitatiloru si dorese aventarea loru la pusetiunea ce le compete cã individualitati nationale! Déra nu e asia; nici pre „G. P.“ nici pre ori-care maghiaru democrat nu lu d6re de s6rtea n6stra, nu le pasa loru des6rtea romaniloru si a serbiloru, — din contra le pare d6ra inca pré bine. — Amu avutu ocaziune destula a ne convinge, ca acestia suntu chiaru asia, de nu inca mai — netoleranti si nedrepti facia cu pretensiunile de dreptu nationale, cã deakistii, asia déra nu de noi le pasa loru, ci le pasa de caus'a loru propria, de asigurarea maiortatei pentru partit'a loru. Ar' dori, cã romanii si serbii la alegerile venitorie se-si dè voturile loru cumpanitorie nu deakistiloru, ci barbatiloru de partit'a stanga, cã se ajunga acést'a partita la putere. Are totu dreptulu „G. P.“, ba si datorita a lucrã si a scrie asia in interesulu partitei sale; asemenea nu se potu condamna nici deakistii (maghiari), déca intrebuintiaza t6te midiol6cele spre a se sustiené la putere, si i putemu pricepe bine ce facu; ceea ce nu potu pricepe inse este, cum de si dintre romani -si batu multi capulu, lucra si alérga dupa partisani, cari se ajute a se sustiené maiortatea deakistiloru? Se turbura sangele in omu de omenia vediendu, ca unu individu — cu atatu mai multu o natiune — se adopera a sustiené la putere pre o corporatiune, despre care e convinsu resp. convinsa, ca aceea e fara ecuitate si nedrépta facie cu pretensiunile lui resp. a ei! Credu, ca nu e de lipsa se dovedescu cu t6te, ca serbii si romanii in cesti siese ani din urma, de candu domnesce partit'a deakista, nu se potu lauda nici cu celu mai micu favoru! din partea acestei partite. Ce favoru? nici cu celu mai micu semnu de ecuitate si dreptate facia cu pretensiunile loru de dreptu nationale. Vedeti numai legea municipale, legea despre nationalitati, legea electorale pentru Transilvani'a, apoi organizarea municipaliloru si a justitiei, legea scolaria etc.

In totu loculu au remasu nationalitatile desconsiderate, si ce e mai multu, intru aplicarea legiloru (organizare) chiaru cu calcarea legiloru facute de aceea partita totu in detrimentulu nationalitatiloru.

Cumca partit'a deakista nu e drépta si cu ecuitate facia cu pretensiunile n6stre de dreptu, a trebuitu se se convinga si acelu romanu (transilvanu), care dela anulu 1869 inc6ce singuru singurelu totu meren a pledatu pentru uniunea cu Ungari'a, dandu espresione acelei convingeri in faci'a dietei prin cuvintele memorabile: „T6te sperantiele si ostenelele mele de 20 de ani s'au prefacutu in nemica“ (candu cu legea electorale). Déca nu au potutu cun6sce mai inainte pre maghiarii deakisti acestu romanu, unionistu mare, si ceialalti pucini deakisti; apoi au trebuitu se i cun6sca catu tempu au siediutu cu ei in dieta dela 1867, si déca ei totusi mergu mai incolo a lucra si a scrie in interesulu acestei partite calcat6rie in piti6re a celoru mai sante si mai nealienabile drepturi nationali, atunci trebue se credemu, ca nu convingerea, seu nu dorirea de a inainta prosperarea si fericirea nationale, — ci alte cause, alte consideratiuni ii indémna a scrie si a lucra pentru sustienerea la putere a acestei partite. Se le cercetamu. †

Cultur'a scientifica in Transilvani'a si Ungari'a.

I. Compatriotii nostrii unguri si nemti, se folosescu de t6te ocaziunile spre a plesni in faci'a romaniloru locuitori pe teritoriulu Daciei si alu Panoniei, nescientia, necultura, barbaria.

Fiinduca scienti'a este in adeveru putere; fiinduca acela care scie mai multu si mai bine, aplicandu scienti'a sa cum se cade, domina preste nescientia si hebecia, de aceea dati se ne tragemu

sém'a unii cu altii din tempu in tempu pe acestu terenu de cea mai mare importantia. Ací inse nu este de ajunsu cã se ne mesuramu unii cu altii numai noi intre noi, acesti conlocuitori ai Ungariei si ai Transilvaniei, ci voindu a cun6sce adeverulu intregu si curatu, se nu perdemu din vedere, ca pe teritoriulu Europei suntu pop6ra multu mai luminate, decatu cele mai inaintate din imperiulu austro-ungurescu, cum si érași unele (din Turci'a si Rusi'a) mai inapoiate decatu de ees. ale Ungariei preste totu. Déra fiinduca unu studiu comparativu asia de intensu ar' trece departe preste marginile unoru articlii destinati pentru vreunu diariu din cele mici, cauta se ne restringemu asta-data nu mai la impartasirea unoru date si citate, din care se cun6scemu, care catu si care in ce ramure si specialitati avemu se invetiamu unii dela altii.

Vomu incepe cu date oficiali.

Starea cea trista a invetiaturei elementarie atatu in Ungari'a catu si in Transilvani'a este cunoscuta din cifrele statistice sc6se la lumina prin numeratur'a (catagrafi'a, recensmentulu) poporulu intreprensa cu dat'a 1 Ianuaru 1870. Din acelea cifre s'a vediutu ca din pruncii de sc6la, cari adica se afla in etate dela 6—14 ani, in Ungari'a abia ambla 51% la sc6la, éra in Transilvani'a abia 40 1/2 din 100. Bine se insemnamu: acestea cifre au val6re numai pentru presentu, adica numai de candu venise absolutismulu austriacu, de ne puse baionetulu in c6ste, pentru cã se ne facemu cu totii inca sc6le elementarie. Inainte de aceea erã neasemenatu mai reu. Mai inainte audiai pe solgabirau si pe vicespanu dicundu catra pop'a romanescu: „Ai nyebunyit la dumnyeata porintye, cã se face sc6la la iobágy ai nostrii, se faca ficioru de iobágy popa la locu alu fitsor dumnyitale?“

Si sc6lele nu se facea de locu. Si sclavii se bucurã ca n'au sc6la, sclavii maghiari cã si sclavii romani, ruteni, serbi etc.

Va obiecta cineva: Mai anume in Transilvani'a cele mai pucine sc6le elementarie le au romanii. De aici vene ca in cifr'a totale defectulu de scolari este asia de rusinatoriu. Se póte si acést'a; numai de alta parte éca, tocma si in dilele trecute se publicara prin diarie unele date din Secuime, unde elementulu maghiaru este asia de compactu, si unde totusi dintre populatiunea barbatéca 79% nu sciu nici citi si cu atatu mai pucinu a serie, éra in scaunele Ciucu et Giurgiu acea cifra se urca la 89%. Si totusi Secuimea avuse pe langa sc6le confesionali, inca si sc6lele de companii in regimentele confiniarie.

Cautati inse cu deameruntulu comuna de comuna, atatu la secui, catu si in comitate la fostii iobagi de nationalitate maghiara si anume pe unde suntu calvini, despre cari se dicea ca le mai place cultur'a. Preste totu intunerecu, nescientia, barbaria. Intrebati si pe profesionistii maghiari, cati din ei sciu citi si scrie si apoi cum? Si totusi, pe acestia nu i retienuse nimeni dela sc6la; dela reformatiune inc6ce, seu celu pucinu de 300 de ani, au avutu ocaziune si tempu de a-si face sc6le bune pe la t6te orasiile loru. N'au facutu de catu umbre de sc6le.

Asia déra cu sc6lele elementarie amu fi cam quitt. Maghiariloru le fusese permis a-si infiintia sc6le si n'au facutu; romaniloru nu le a fostu permis si nici ca le au.

Se trecem la scólele midiucii umanióre séu gimnasiali. De acestea ungurii au relative multe. In Ungari'a propria suntu circa 120 de cate 8 6 si 4 clase. Din acestea numai 2 suntu romanesci, éra cateva slavice, tóte cealalte suntu maghiare de confesiuni diverse. In Transilvani'a (fara Partes adnexae, adica fara cele 3 comitate si 1 districtu rupte de catra ea) suntu 29, din care 18 cu cate 8 clasi, 1 cu 7, 1 cu 6, 2 cu 5 si 8 cu cate 4. Din tóte acestea suntu numai trei (3) romanesci, fiacare cu cate 8 clasi; tóte cealalte suntu maghiare de confesiuni diverse si sasesci de confesiune ev. luterana. Dintre gimnasiale mici unele abia merita numele acesta. Preste totu inse s'a observatu de catra mai multi cari s'au ocupatu inadinsu de starea instructiunei publice, ca cu exceptiune de vreo 2—3 gimnasie sasesci, cealalte stau mai multu séu mai pucinu inapoia celor germane, francesci, inca si in cód'a celor austriace etc., incatu tenerii cari trecu dela acelea in alte tieri, mai alesu la facultatea de scientie, la tehnica s. a., perdu cate unu anu de dile cu repetitiunea; ca-cu adica scientiele matematice si cele fizice se propunu in unele gimnasie fórté reu, séu déca cumva se si propunu bine, déra nu se prea afla nimeni care se destepte pe tenerime asupra folóseloru practice cate resulta din invetiarea lor.

Scóle reali si comerciali, cu singur'a exceptiune de cea mare din Bud'a si de alte 9—10 fórté modeste, abia acuma resare cate una ici colea; prin urmare despre acestea va vorbi cine va trai, numai preste vreo 10—15 ani, candu se voru cunosce dupa fructele lor. Pana acuma se constata numai atata, ca mai vertosu din acésta cauza se simte asia greu lips'a de inteligentia intre comercianti si profesionisti.

Facultati teologice si scóle pedagogice. — Manum de tabula. Le au descrisu altii cu coloru atatu de vii, incatu noi nu amu fi in stare se adaugemu nimicu dela noi.

Academii de drepturi. Are Ungari'a unu barbatu, anume Iuliu Schwarz, in acestea timpuri deputatu la dieta, omu de mare capacitate, de cunoscentie intense si mare amicu alu instructiunei preste totu. Acelu barbatu scrisese inca pe la an. 1859 despre necesitatea de a se reforma invetiamentulu preste totu, éra in an. 1870 publicá un'a alta carticica despre necesitatea de a se supune la reforma radicale insasi universitatea**. In acea carte Schwarz vorbindu despre academiile de dreptu, anume si despre cea din Sibiu si cea din Clusiu, cum si despre facultatea de medicina, dice: „Beide stehen auf gleichem Niveau und erzeugen gleiches Resultat: sie ziehen Stümper heran; die Rechtsacademie (wie die ungarischen überhaupt) — Winkelschreiber, ungebildete Richter und Beamten; die chirurgische Schule: Quacksalber“. Adica pe romanesc: „Amendóue stau pe aceeasi nivela si producu acelasu resultatu: adica din acelea esu ómeni ignoranti; academi'a de drepturi produce (cá tóte cele unguresci) advocati rei (cari se dicu rabulisti, lat. Rabula), judecatori si functionari lipsiti de cultura; éra scól'a de chirurgia: Medicastrii (medici rei, medici ignoranti)*“.

La acésta sententia a lui Schwarz adauge Mátraí*), ca ea este aspra, inse prea adeverata. Elu inse observa ca acestu reu mare nu provene dela profesorii academici, catu mai vertosu dela sistem'a cea defectuósa. Insasi institutiunea academiilor unguro-transilvane este rea. Dupa Mátraí, facultatea de drepturi pentru aceea este asia decadiuta, pentrucu lipsescu din trens'a Scientiele de statu si Istori'a filosofiei, care séu nu se propunu de locu, séu numai cá in fuga. Acésta insemna atata, catu a talia aripele unui vulture cá se nu póta sborá. De aici vene, ca ómenii s'au dedatu a judeca si despre scienti'a de drepturi nu-

mai cá despre ori-ce profesiune (meseria, mesteria), dupa care se-si castige cineva pana de tóte dilele, séu, une-ori se se si inavutiésca, éra cá se se aléga din sinulu academiilor barbati de statu, nici vorba. De aici spaimantatorulu numeru alu semidoctiloru, si mai infricosiat'a lipsa a barbatilor de statu.

Credemu ca Mátraí scie ca acea sistema a fostu introdusa din vechime inadinsu, mai vertosu in Transilvani'a, cu scopu adica, cá pentru ardeleni tóta scienti'a mai inalta se fia si se remana numai spoiéla, rumenéla, éra ómeni eruditi si barbati de statu se nu póta esí nici una-data.

Si cu tóte acestea, totu s'ar mai alege si capacitati mai eminente din acelea academi. Déca nu ar' domni in trensele inca si acea credentia desiérta, cá si cum cei cari esu de acolo cu absolutu, ar' fi privilegiati omnisciutori, incatu se nu aiba trebuintia de a mai studié si citi nimicu pe lume in tóta viéti'a lor, precum in adeveru multi nici nu studiadia nimicu dupa ce esu din scóle, ba le este lene a citi macaru vreunu diariu, séu vreo carte ori fóia de specialitatea pe care -si au ales'o ei cá de profesiune, pentru cá se nu se pérda de lumea cealalta, care merge inainte necurmatu si neincetatu.

Pre langa tóte acestea, nimicu pre lume nu e in stare de a caracteriza mai aprigu gradulu celu decadiutu alu culturai scientifice in Ungari'a si in Transilvani'a, decatu cifrele oficiali publicate in Monitoriulu ungurescu*), candu cu ocaziunea conscriptiunei alegatoriloru. Dupa Monitoriu, asia numit'a inteligentia, advocati, medici, ingenieri, profesori, doctori in óre-si-care scientia si alti ómeni eruditi, in Ungari'a éra in an. 1869 in numeru de 39455.

In Transilvani'a numai . . . . . 1421.

(Va urmá.)

Discursu seriosu.

Unu barbatu caruntu — o Casandra vechia — intrebatu fiindu, déca politic'a urmata pana acum de romanii ardeleni a fostu caus'a desconsiderarei drepturilor lor politice nationale, ori alte cause, respunse: Déca copilulu primindu unu meru de auru in mana, cá gagi de dotatiune pentru viéti'a, fú atatu de nepreceptu, incatu la vorbe insielatórie l'a lepadatu, pe unu meru boncanu, in laintru mancatu de vermii neadormiti, cine póta vin'a seracirei copilulu celui, care se incrediu vorbeloru s-retului insielatoriu, fara a sci cumpani pretiulu merelor. — Cu indignatiune a primitu si daruitoriulu prosti'a neasteptata a baiatului. — Ce cause se mai cautati, déca dreptulu vostru l'ati datu schimbu pe legea de alegere feudale la dieta din Clusiu, sarutandu man'a, care v'a strivitu atatea secole? — Bine dér' in diet'a din Clusiu s'a datu votulu minoritatei, in care romanii -si pretensera drepturile si diet'a in Transilvani'a? — Asteptati déra, pana candu vi se va restitui si vóa indemnarea pentru merulu de auru din partea insielatoriu, ca elu si a cumperatu cu elu unu paripu, si pe voi va lepadatu se amblati pe diosu. — E reu! Dér' óre nu s'ar poté indrepta lucrulu? — Nu, nici decum nu sub aceste impregiurari, de catu numai, déca veti dovedi cu pitiorulu in pragu una solidaritate ce se o admire lumea si se silésca prav'a opiniune a celoru, ce credu: ca romanii su totu copii si se bucura si de jocarei momentane; sei silésca, cá se ve restitue marulu de auru, ca acum nu mai sunteti copii flusturatici, cum ati fostu candu ati plecatu, se credeti la insielatori. — Se póte? — Da, asia se póte, ca-ce chiaru opiniunea publica a Europei ii va sili la acésta, candu nu o voru mai poté falsifica cu fictiunile, ca numai doi trei agitatori romani se afla nemultiamiti, dér' partit'a cea mare, nationalitatea romana, e un'a cu partit'a deakiana, or' cu cea tiszaiana, ca uite cum se saruta de multiamiti intr'o credentia? Una natiune neimparechiata in fractiuni nu se póte nici decatu ignora indelungatu. Acésta o dice si Jozsika in „Magy. Allam“, provocandu pe maghiari a considera pe romani. Solidari'a ténuta de pana acum inca ne au folositu multu, numai constitutive odata intr'o partita nationale solidaria compacta si disciplinata si fiti securi, ca veti fi cautati si stimati cá aurulu, dér' nu desconsiderati. — Ei. Dér' nóa nu ne concedu se ne constituimu. — Vai de omu.

*) „Budapesti Közlöny“.

Dér' cine ve póte opri, pana candu susta partit'a deakiana si tiszaiana constituite cá prototipu, cá dovada, ca e ertatu a se constitui in partita politica nationale, intre marginile legiloru sustatórie? — Dér' ei suntu favoriti. — Ho! ho! intr'unu statu nu se póte o anomalia cá acésta, ca i ar' inmortenta totu prestigiulu inaintea Europei! Intrebati de, si pe bihoreni si faceti asemene, ca veti reesi cu solidaritatea totu asemene; dér' apoi asia constituiti si disciplinati, lucrati cu totii pentru binele vostru, incatu nici o di se nu tréca fara vreunu pasu inainte, ca-ce totu ce ve veti procura voi din propriele poteri, va fi si unu pasu catra intetirea victoriei in caus'a nationale politica, care nu póte remané inmortentata, pana candu le damu dovada, ca mai multu romanulu nu va a fi reprezentatu, Dómne feresce! prin nici unu strainu, ci numai prin barbati loru de incredere, dupa cum face si sasulu si maghiarulu, ridiendu in pumni de alti ómeni captiati. — De alta data alte órdine la alte intrebari puse. — Seraci'a si materiale si spirituale e sora cu sclavia; sclavi nu mai voimu se remanemu, asia déra se ne invetiamu si inavutimu unii pe altii imprumutatu. Domnulu domniloru vietiei va fi cu noi! —

Braslovu. (Sciri locali.)

Cea mai interesanta scire pentru populatiune este, ca in urmarea enormelui importu din vecin'a Romania pretiurile bucatelor in piatile nóstre au maiscadiutu ceva, éra lemnele, care in an. tr. se urcasera in modu abnormu in pretiu, in érn'a acésta scadiura circa cu 1/4 parte. Carnea de vite este 18, cea de porcu inse éra si stà la 22 cri v. a. 1 ¯ de Vien'a. Gerulu ernei carele in cursu de 1 luna, adica cam pana la 6 lan., éra intre 10 si 18 graduri Ream., incetase cu totulu, pentru ca i succese unu tempu mole si fórté nesanetosu, care inse cá de 10 dile incóce s'a inaspritu éra si pana la 9—10 graduri, dupa ce mai veni una ninsóre. Anghin'a prin unele comune vecine inca totu mai sugruma si omóra multime de copii dela prim'a e-tate pana catra 16 ani in susu, candu din contra, dela Bucuresci ne vene scirea, ca acolo anghin'a mai incetá (adica dupa ce vreo trei ani de dile omori cu miile), ca inse acuma una parte a populatiunei suferé fórté greu de langóre (typhus), de care si moru multi. Precum in Bucuresci, asia si in Brasiovu si in multe alte cetati si tienuturi higien'a publica este fórté neingrigita. Se póte dice cu totu dreptulu, ca de ecs. si in Brasiovu nu mai ecsiste de locu politia de strate; tóte spurcaciunile, laturile, tóte gunoiele, une-ori si cadavre de animalu mici se arunca pe strate, unde putre-diendu, mai tardiu infectedia atmosfer'a, incatu se apere Ddiu. De aici apoi mai multe morburi. In curtile multoru case inca domnesce cea mai mare necuratia, pe care a respira plumanile omenesci si primescu in sange veninu. —

Carnevalu de si scurtu estempu (adica dupa calidariulu Gregorianu), a datu ocaziune la mai multe petreceri ale familiilor de tóte nationalitate in asia numitele baluri. Din acestea cateva, si anume alu casinei maghiare, cele date totu separat, de trei reuniuni ale femeiloru, adica romane, sasce (evangelice), germane si maghiare (catolice) pentru scopuri filantropice, cum si celu datu de catra municipalitate pentru cass'a seraciloru, apoi altele pentru scóle au esitu care de care mai frumóse. Se pare inse, ca balulu datu de onor. corpu alu ddloru oficiari de tóte armele din garnison'a locale in 8 Febr. a intrecutu pe tóte, nu dóra cu vreunu lucsu netrebnicu si lipsitu de orice gustu, ca-ci asia ceva mai nici decum nu s'a vediatu in acea séra, ci cu impregiurarea, ca acela fú cercetatu de multime familii fruntasie din tóte nationalitate si nuantiele politice, ca spiritulu si conversatiunea vivace care dominá in acea societate alésa si fórté numerosa, dá se pricépa ori-si-cine, ca acolo se afla pe unu terenu strictu neutrale. Adaugemu la acestea intempinarea amicabile ce avura familiile civile de catra filii lui Marte, cari le invitasera la acelu balu p a r e si ne vomu simti din parte-ne obligati in modulu celu mai placutu a multiamf onorabilelui corpu oficierescu pentru oca-

*) Zur Reform des Universitätswesens in Ungarn. 1870.

**) A Kolozsvári Egyetem mint kulturai szűg-séglet.

siunea ce au datu si asta-data familielor de a-si petrece in modu asia elegantu nobile, simpaticu, precum raru se intempla in patri'a nóstra. —

Clusiu 4 Febr. 1872.

Domnule Redactoru!

In Nrii 4, 5, 6 ai „Gaz. Trans.“ a aparutu „din comitatulu Clusiuului“ o corespondentia, in carea ocupanduse d. corespondente cu alegerile municipali in comitatulu Clusiuului liea in nume de reu unui altu corespondente, ca in reportulu seu catra Gazeta, facutu totu in aceiasi cauza, nu ar' fi laudatu pre cei cari meritau, pentru activitatea loru dezvoltata pre langa alegerile municipali in interesulu romaniloru, si ca ar' fi laudatu pre unii cari nu o meritara.

D. corespondente din numerii 4—6, are bunatatea a face si de numele meu amentire, facundu-mi o imputare si punendu-mi si o intrebare.

Imputarea ce mi o face este: ca eu cá jude singulariu in cerculu Gileului, cu judele procesualu romanu alu aceluiasi cercu, pentru ce nu amu fostu activi, ca in acelasi cercu, unde dupa parerea dlui corespondente suntu alegatorii romani in maioritate, se se aléga mai multi romani in comitetu, decatu cei 3 alesi?

Lucrulu este fórté simplu; éta asia: Pentruca, romani alegatorii in cerculu Gileului suntu 74, éra unguni preste 400 si pentruca de acea invoiéla, carea amu facut'o noi cu unii dintre conducatorii unguniloru, cá se se aléga diumetate romani si diumetate unguni, alegatorii unguni nu au voitu se scia nemic'a; siedulele tiparite de noi cu partit'a, cu care amu pactatu, nu fura de alegatorii primite, ci maioritatea absoluta avu alte siedule de candidati, in care erau numai 3 romani in scrisi; si acésta partita au invinsu.

Atat'a, catu a facutu conducatoriulu comitetulu romaniloru din cerculu alegatoriu alu Tecei amu facutu si noi. Dsa inca a facutu pactu cu sasii, cari erau maioritatea alegatoriloru, se aléga 6 romani; a tiparitu siedule de candidati comune, — totu ce amu fostu facutu si noi. Activitatea dsale a incoronat'o inse rezultatu, pentru ca conducatorii sasiloru au fostu ómeni de cuventu si au sciutu castigá pre alegatorii sasi pentru de a votá conformu pactului facutu cu romanii; pre candu maghiarii cu cari amu pactatu noi séu n'au vrutu, séu n'au potutu castigá la ai loru valóre pactului ce legaramu cu densii.

Purtamu noi in astfeliu de impregiurari vin'a, ca 74 alegatorii romani facia cu 400 unguni nu alesera mai multi reprezentanti romani in comitetulu comitatului, decatu trei? judece publiculu cetitoriu! Eu unulu cu anima linistita me supui acestei judecati.

Se mira apoi d. corespondente, ca eu carele, dupa parerea dsale, sum persona placuta unguniloru, cum de nu fui alesu de representante in comitetulu comitatului din cerculu Gileului?

Respunsulu si aici e simplu. Éta lu: Pentruca maioritatea unguniloru, (cá pre unu romanu placutu loru) nu m'au primitu intre candidatii din list'a loru.

Lasu, cá la alte puncte se respunda corespondentele din nrulu 98—1871 alu Gazetei, pre carele se pare calu identifica corespondentele din Nrii 4—6 cu persón'a mea. Atata inse in interesulu adeverului trebue se afirmu si eu, cumca d. Grigoriu Vitéza, cá presiedintele comitetului nationale romanu din Teac'a, si a implinitu intru tóte astfeliu datori'a de romanu, catu a meritatu pre deplinu cá corespondentele din Nr. 98, se lu laude si pre dsa.

Pentru ce nu a facut'o? respundia acelasi corespondente.

Alu dtale stimatoriu amicu

Iosifu Popu m/p.

UNGARIA. Pest'a 5 Febr. Clubulu lui Deák se ocupá mereu cu novell'a electorale, care in curundu se va lua la desbateru in dieta. Ea nu cuprinde nici o imbunatatire, din contra catu privesce censulu in Ardélu ea remane totu acea plaga distinsa pentru romani; déca va fi primita si de dieta, cine mai crede, ca in Ungari'a se afla intre maghiari si liberali, e orbu. —

Dér' lasamu rusinea celoru respectivi la o parte, ca ea nu se vede a domicila intre semenii, déca intr'unu statu se apróba ér' dóue feliori de censuri

si póte acum si mai mari, pentruca nici liberalismulu se nu -si póta redica cornulu, dér' nici nationalismulu altoru popóra se nu prinda radecina. Ei facu, ei voru resface. —

Alta e mai batatória la ochi. Deputatii maghiari ardeleni dederu unu **memorandu** min. presied. Lonyay, si s'a tienutu si consiliu ministerialu despre elu. Memorandulu trage luarea aminte a guberniului la multe gravamine, urbariali, organisatórie in fundulu regiu, comunicationali, privitórie la redicarea universitatei in Clusiu, se intielege ca numai maghiara, dér' apoi provóca guberniulu, cá se aplice la centru in Pest'a mai multi transilvani esperti si de specialitate, ca-ce se pre parascesse acésta parte, incatu se póte dice, ca maghiarii Ungariei suntu mai bine cunoscuti cu relatiunile Franciei, Belgiei si Germaniei, decatu cu impregiurarile Ardélului, apoi se mai tramitu de acolo si amploiati in Ardélu, cari nici idea n'au de impregiurarile ardeleni. La curia ardelenii nu suntu aplicati atatia si de aceia, cari s'ar cuvini „ecemplele suntu odiósa“; dér' apoi dela 1867 in locurile celoru esiti séu stramutati ardeleni nu se mai denumescu, ci tóte le absorbu cei din Ungari'a.

„Déca guberniulu va procede si mai incolo pe calea acésta, esecutiunea **uniunei**, opulu contopirei, nu va fi sanetosu, si estu din urma póte esecerita reactiune daunósa. In Ardélu relatiunile de seculi dezvoltate nu se potu nivela cu o trasura de péna, ci intiepleptiunea politica pretende a se lua in bagare de séma, ceea ce uniunea nu impedece.

Ne apropiamu cu incetulu de cuvintele lui Cserei, ca tóte relele ardeleni vinu din Ungari'a.

Negotiarile cu croatii s'au intreruptu, fara rezultatu, dupa ce s'au tienutu mai multe siedintie ministeriali in acestu obiectu. Se scrie, ca nationalii croatii facu pretensiuni, cari nu se potrivescu cu legea uniunei primita de unionisti, si apoi unionistii vinu dupa usia, déca se voru recunósce pretensiunile nationaliloru.

Vediendu nesuccesulu cu croatii br. Jozsika in „Magyar Állam“ intr'unu art. incep. consiliaza pe maghiari, cá se se reintórca catra romani si sei considereze cá pe unii ce suntu de aceeași sórte amenintiatii si suntu patrioti dovediti si de istoria. Vorbe amu auditu destule, mai vertosu in ajunulu alegiloru dietali, dér' fara fapta romanulu nu mai crede nici Christosulu maghiaru, pentruca totu déun'a la insielatu, de cate ori i a crediutu. Acum brandi'a i pe bani. —

Confederatiunea latina.

Fra dieci anni l'Europa sara mezzo cosacca e mezzo tedesca, se i nostri uomini di stato non proveggano con una politica più nazionale alle sorti del paese e delle razze latine.

(La Confederazione Latine.)

Dela inceputulu anului trecutulu 1871, se publicá in Macerat'a in Itali'a, „La Confederazione Latine“, consede in Campidoglio, fóia periodica politica, scientifica, literaria, sub directiunea pre invetiatiulu patriotu italianu si latinu Brutu Amante fiulu presiedintelui curtii de apelu eruditulu autoru alu operei „Nuova Carta d'Europa“ cavalerulu Enrique Amante.

„La Confederazione latina“ pórtu in frunte emblem'a sempiterna a latiniloru Aquila Romana cu inscriptiunea in giuru: Italia, Francia, Spania, Belgia, Portugalia, Romania, ér' de desuptu: Vis unita fortior.

Lovitur'a infricosiata ce germanii neimpedecati de slavi detersu latinismulu in Franci'a, lovitur'a pregatita cu maiestria in cursu de o diumetate de seclu a resturnatu eculibrulu de pana acum alu Europei si a implutu de grigi pe tóte popórele latine, pana astadi purtatóriele civilitatei in Europ'a.

Vediuramu pentru prim'a data unu ministru francesu proclamandu in Itali'a necesitatea aliantiei latine, de asemenea pe generalulu italianu Cialdini in Spani'a; insu-si Jules Favre nu vede altu midiu-locu pentru pacea lumei, pentru ecistinti'a popóreloru latine, pentru salvarea civilitatei in faci'a germanismulu si slavismulu, ce le amenintia, decatu aliantia gintiloru latine.

Asta mare idea are in fine si unu organu in „La Confederazione Latina“.

Germanii si slavii nu pentru prim'a óra cerca a lovi de mórté imperiulu latinu in Europ'a dér' numai lovirea din urma a fostu in stare de a de-steptá si pre cei mai amortiti din lumea latina.

Ide'a confederatiunei latine nu e nóu'a pentru romani. Visulu primiloru apostoli ai romanismulu in oriente, visulu lui Sincaiu, Maioru si altoru asemeni barbati din centrulu Daciei lui Traianu pare ca in curundu se va realisá. Si inca inainte de ivirea fóiei italiene din Macerat'a, o spunemu cu mandria ca pre la an. 1867, unu romanu propuse mai antaiu Unitatea latina si unu congresu panlatinu in faci'a periceloru ce ne amenintiau, dér' cari nu toti le vedeau.

„La Confederazione Latina“ e unu organu esitu la tempu, ce e neaparatu a se respandi intre tóte gintile latine si mai cu séma intre romani. Cu cata scientia si anima vorbesce despre toti si anume despre noi romanii, fiii cei mai departati si mai uitati ai Romei sempiternu, se va incredintia veri-cine din pucine cate vomu estrage in cele urmátórie:

I. Intr'unu articulu intitulatu: „Necesitatea confederatiunei latine in Europ'a“, fóia nóstra italiana aréta, ca o confederatiune a staturiloru Europei, dupa imaginea staturiloru unite ale Americi, pre langa, ca n'ar avé obiectu, apoi nici e posibilu, ca-ci cum ai puté uni la unu locu pre autocrat'a Rusi'a, parlamentari'a Britani'a, democratic'a Franci'a. feudal'a si divin'a Germani'a s. a.?

Confederatiunea tuturoru staturiloru Europei la unu locu fiindu deci imposibilu, nu remane, in interesulu pacei generali, decatu ide'a catoru-va staturu séu confederatiuni mai mari in Europ'a.

Pana in dilele din urma figurau cá staturi mari, Rusi'a, Prusi'a, Austri'a si Angli'a si pana mai eri Franci'a.

Ér' acum, Prusi'a a devenitu nu numai unu statu mare, dér' ea se afla pre calea sacra si triumfale de a absorbi staturi mari si mici, prin imperiulu seu asupra Germaniei intregi; imperiu constituitu in daun'a Poloniei, Danimarcei si a Austriei, si prin desmembrarea Franciei.

Positiunea e grava: astadi Prusi'a e dómn'a Europei. Rusi'a e potente; mai pucinu cutediatórie, mai tolerante, dér' inca potente de ajunsu pentru aperarea posesiuniloru sale maritime, e Angli'a; Austri'a e slaba, Franci'a sdrobita, Oland'a, Elveti'a, Belgi'a, espuse germanului; Spani'a, Portugali'a si Itali'a, incapabili fiacare in parte de a resiste unei agresioni germane.

Si aceste staturi suntu slabe nu numai prin pucinetatea fortieloru loru isolate de a-si aperá independintia in contra Germaniei; mai reu inca in contra Germaniei si a Rusiei. Dér' suntu inca slabe, pentru ca inimiculu cu o abilitate admirabile scie semana disordinea morale in sinulu loru, si a le desbina unele de altele prin promisiuni si amagiri. Austri'a deja e obligata a tolera domni'a teutonica asupra Europei. Prusi'a cerca a se viri in Itali'a prin incesi incurcaturele Papei.

Tierile si gintele latine remase singure si isolate in lume, cum so-si apere libertatea si independintia?

Ele nu potu se se constitue intr'unu imperiu, cá alu lui Carlu-Magnu, si alu lui Wilhelmu de astadi. Imperiulu e autocratia, e despotismulu, e resbelulu si concista. Imperiulu e imposibilu intre latini. Natiunile latine, spre marea norocire a civilitatei, au fiacare limba, istoria si literatura loru nationale, care au creatu si care reclama o vietia autonoma pentru fia-si care in parte. Asimilarea nu e posibilu decatu la popórele germane strine prin aceiasi limba, prin aceiasi istoria comuna, si prin o órba supunere catra ducii si principii loru. Acésta asimilare e un'a din cauzele reali ale pute-rei germane; ea prepara fatalminte pre nemti a crea in centrulu Europei o domnatiune, care in fianta, nu va fi mai pucinu autocratica decatu ceea ce reside la marginile Europei in Petroburgu.

Nu vomu negá, ca acésta neasimilare a gintiloru latine, déca favoréza libertatea si civilitatea, ea inse nu i maresce forti'a; si numai legaturile morali originele comuni nu suntu de ajunsu spre a fi putinti si respectati de vecini. Asia déra, fara a atinge catu -si de pucinu libertatea si civilitatea, e neaparatu a consolida legaturile morali prin o definitiva si morale confederatiune a popóreloru latine.

Confederatiunile au fostu de a pururea slabe, dér' ele suntu ori cum mai bune decatu izolamentulu; si apoi, de alta parte, déca ele suntu slabe pentru agresione, au o necontestata vitalitate intru aperare. Si éta totu ce voimu noi in interesulu

pacei universale, si, spre a face mai pucina posibile concist'a si resbelulu.

Sistem'a federale e cea mai favorabile pazei, pentru ca infrenéza pre staturile ce intra in lig'a, de a sarí la resbelu contra altoru popóre, si tiene in respectu pre straini de a aduce resbelulu in casa.

Confederatiunea latina e unu faptu nu numai gloriosu pentru Itali'a, necesariu pentru tóte staturile latine, pentru ecuilibrulu Europei si progresulu lumei intregi, dér', dupa evenimentele din urma, confederatiunea latina investiesce si caracterulu oportunitatei. In adeveru, trei semintii dominante suntu in Europ'a: seminti'a latina, seminti'a germana si cea slava. Bulevardulu semintiei slave este imperiulu rusu cu 66 milióne locuitori, cari voru cresce inca prin caderea Pórtei otomane — cadere, care déca se mai póte intardia, nu se póte impedece. Bulevardulu semintiei germane este imperiulu germanicu, care nasce cu putere, care déca astadi numera 42 séu 46 milióne, ea mane, dupa indeplinirea unitatei germane, va numerá pana la 65 milióne. Se punemu casulu, ca aceste dóue imperie se voru alia intre densele, ce se va alege de restulu staturilor Europei ce stau isolate fara nici o legatura intre densele? Se nu uitamu, ca numai amenintiarea unei aliantie a imperiului rusu cu Prusi'a a fostu de ajunsu spre a impedece tóte celelalte staturile ale Europei de a participa la resbelulu din urma.

Asia déra confederatiunea latina e necesaria si oportuna spre a ne asecura de veri-ce atacu spre a mantiené fiacarui statu alu confederatiunei integritatea teritoriului nationalu, libertatea si independentia.

Astadi confederatiunea latina se impune, cá o esigintia neinlaturabile a vietiei civile a lumei, ea deveni in scurtu o realitate, pentru ca numai ea póte risipi ingrigririle intemeiate ale lumei numai ea va inchide pentru lungu tempu portile templului dieului Ianu in folosulu pazei si alu civilizatei Europei. — (Va urmá.)

Varietati. Legitimare.

Dupa ce numerulu prenumerantiloru la fói'a besericésca „Preutul mireanu“ abia ar' poté acoperí $\frac{3}{5}$ (trei din cinci parti) a speselor, — subscrisulu face cunoscutu, ca edarea fóiiei sub atari constelatiuni e imposibile, remane inse sperarea de a resuscitá ide'a edarei in tempuri mai favoritórie Totudeodata adaugu, ca numai dela unu prenumerate amu fostu primitu 5 fl., cari cu post'a de astadi i retransmitu respectivulu domnu.

Gherl'a in 18/6 Ian. 1872.

Ioane Papiu m/p.,
prentu la penitentiariulu transilvanu.

— Mihaile Horváth, episcopulu istoriografu, e denumitu presiedinte la consiliulu creatu de nou pentru instructiunea publica. —

— La inmultirea fondului academiei ung. din Clusiu se tramitu mereu daruri, facute cu tóta ocaziunea. Directiunea aratá documentulu fundationalu de 10 mii fl. dela Floru Franciscu.

La orce adunari nationali séu petreceri romanulu inca se nu -si uite de academi'a romana, ca-ce fericirea lui cá natiune politica fara acestu institutu e imposibile! si numai idiotii si malitiosii desfatuiru si pana acum si se porta si acum cu indiferentismu pentru acestu institutu. —

† Tenerulu de mare sperantia Iuliu Catinéanu teologu de Gherl'a, in anulu alu 21-a alu vietiei sale, in 17 Ianuariu dupa unu morbu greu, de unu anu de dile — s'a mutatu la cele eterne, lasandu in doliu pre uniculu seu frate Alexandru oficialu telegrafistu. Fia'i tieren'a usióra! —

? D. Nic. F. Negrutiu e resolutu a scóte la lumina opsiórele mentionate in propunerea despre instructiunea secului frumosu, déra nu le póte, ne-avendu spele recerute si neprimindu pana acum decatu 13 fl. 50 cr. bani de prenumeratiune, — si asecuratiune de post-primire in sum'a de ver' 80—90 fl. v. a. Deci apeléza din nou la stim. publicu romanu cerendu-i sprijinulu marinosu, ér' la casu de nepartinire, va tramite banii indereptu la dd. prenumeranti, cu parere de reu pentru indiferentismulu celu descuragiatoriu. —

— (Fapta filantropica.) Detunctulu Stefanu Bocirla in Iasi lasandu dupa sine 8500 galb. avere, au testatu o parte din avere epitropiei ge-

nerale a cassei spitaleloru St. Spiridonu, ér' o alta parte prin testamentu au insarcinatu pe epitropia generala de a o imparti la persóne de diferite conditiuni. — Fapta care nu o putem decatu lauda! — „C.“

— Carolu Marx, fundatoriulu si organizatoriulu „societatei internationale“, a moritu inca in 5 Sept. 1871 in Londonu. Acestu omu a constituitu o asia masina infernale, carea a datu si va dá inca multu de lucru diplomatiloru si strategiloru. Donatu cu facultate organizatoriá eminenta, vointia firma, energia admirabile, pre contulu osteneleloru sale necredibile a fundatu o societate, carea numai pana acum numera siepte milióne de membri. Si sufletulu acestei confederatiuni gigantice a fostu omulu acest'a neamtiu. Elu, cá si Prudhon, a fostu lipsitu de tóta convingerea religionaria seu filosofica, si erá condusu mai multu de ura, decatu de amóre catra omenime. Ceea ce numimu cultura moderna, elu numiea barbarismu alu evului nou; tóta viétia civila si politica de astadi -si a propusu a o resturná din fundamentu. Principiale, de cari a fostu condusu, suntu teribile. Elu nega existintia lui Ddieu, a unicului temeiu nestramutabilu si eternu alu dreptului si alu detorintiei la popórele civilizate. Nega amórea de patria si natiune. Lapeda proprietatea personale si dice, ca nimenea se castige mai multu, decatu i e destulu spre acoperirea lipselor de tóte dilele. Pre aceste principie -si a fundatu sistem'a sa; si oper'a comunistiloru din Parisu a fostu primulu fenomenu, in care aceste principie au dobenditu ecsecutare practica. Déca comun'a din Parisu ar' fi subsistatu catuva tempu cu succesu, déca ar' fi aratatu numai pucinu avantajiu, fara indoiéla multi dintre democrati s'ar fi incercatu a o introduce in viétia; póte unii ar' fi bucinatu cele trei principie mentionate de unic'a base a politicei venitoriului. Inse rezultatulu nefavoritriu si infioritriu a impedecece pre unu tempu indelungatu nesuintiele loru. Acum suntu convinsi capii infocati, ca libertateea altcum trebeu asecurata, si ca cestiuile politice trebeuescu separate de cele sociale. Marx numai cu scopulu a fostu in deplina cunoscentia; in ajungerea scopului nici de unu midiolocu nu s'a infioratu. In asta privintia nici Ignatiu Loyala nu l'a intrecutu. Nu s'a sfarimatu multu cu miseri'a, in care aruncá pre celu seracu. „Lasa se sufera, dicea, numai asia va deveni la convingerea, ca societatea presenta e sclavia, si asia e de condamnatu“. Ori-ce ruina causau principiele lui, elu se bucurá, pentru ca sciea ca se afla cu unu pasiu mai aprópe de scopulu seu. Societatea acest'a acuma subjugata, éra a tienstutu in Genev'a adunare mare, inse deocamdata e impedecece in actiunea sa, pentruca sufletulu s'a departatu din midioloculu ei. — „Fed.“

Mai nou. La més'a diplomatica a ministrului de interne din Romani'a, consululu americanu redicá unu toastu pentru uniunea celor 12 milióne romani, cari se afla in orientulu Europei. Toti ceilalti consuli acreditati incremenira, ér' reprezentantele Rusiei a avutu curagiulu a secunda cu toastulu totu pentru acésta idea. Asteptamu se vedemu, ce impresiune va fi facutu acestu incidentu la inimicii latinitatei, — ca noi scimu mesurá vorbele ocasionali cu mesur'a intieptiunei si a posibilitatei. —

In Bucuresci in senatu d. Desliu interpelá pe min. de finantia pentru venderea secreta de obligatiuni dominali de 15 mil. cu damnificarea fiscului, ér' senatul trecu la ordinea dilei. Proiectulu introducerei timbrului s'a primitu. —

Londonu 7 Febr. Mesagiulu deschiderei parlamentului constatéza relatiuni amicali cu cabinetele esterne. In privintia pretensiuniloru Americi de nordu, cari nu cadu in sfer'a arbitriului dela Genev'a, asiediatu pentru aplanarea diferintieloru intre Angli'a si Americ'a in caus'a Alabama, s'a facutu Americi descoperiri amicali.

S'au votatu adrese. Gladstone atacatu de Disraeli, respunse, ca regimulu iea asupra-si responsabilitatea pentru tractatulu de Washington; pretensiunea Americi e absurda, si chiaru si in casulu estremu neacceptabile. —

Washington 6 Febr. Consiliulu de cabi-

netu discutá despre descoperirile Angliei asupra judeciului de arbitri. Planulu unanimu e a tienstutu tare la punctulu de vedere alu regimului americanu catu privesce la pretensiunile Alabama. —

In Franci'a min. de interne Perrier si a datu demisiunea, finduca nu s'a primitu reintórcerea la Parisu cu regimulu. Thiers i a primit'o. Cu germanii se afla in tocmea pentru incetarea ocupatiunei, pentru care in tóta Franci'a si femeele facu ofrande si sacrificia in bani, cá se i exofiseze.

In Spani'a de candu se disolvava cortesele agitarea e mare, si Itali'a tramite 2 fregate la porturile ispanice spre aperarea regelui Amadeu. —

Nr. 46/1872 civ.

2—3

Publicatiune.

Prin care se face de obste cunoscutu, cumca domnulu avocatulu Andreas Csiki spre practicare si a stramutatu locuintia s'a dela Turd'a la Brasiovu, primindu asupra s'a, dupa aratarea s'a cancelari'a domnului procuratoru ung. si fostului avocatulu Adolf Kenyeres.

Brasiovu in 15 Ianuariu 1872.

Din siedinti'a tribunalului r. ung.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de fisicu montanu in opidulu reg. Abrudu, devenitu in vacantia, cu care este impreunatu unu salariu anualu de 750 fl. v. a., intertenimentu de calu 120 fl., bani de cortelu 100 fl. si dreptulu de pensiune dupa normele statului, se deschide prin acésta concursu.

Competitorii la acésta statiune au de a-si substerne cererile loru documentate, ca au praxea si pregatirea receruta in facultatea medicinala, si cu deosebire ca au cunoscentia limbei romane si a celei maghiare, — adresandule „Comitetului fondului pisetale“ in Abrudu, pana la terminulu prefiptu 26 Februariu a. c.

Dela comitetulu fondului pisetale din Abrudu si Rosi'a.

Abrudu in 25 Ianuariu 1872.

3—3 Simeonu Balintu m/p.,
presiedinte.

Publicatiune.

Una posesiune aflatória in cetatea Kézdi-Vásárhely constatatória din dóua edificia de locuitu cu celaria (pivintia) uscate si boltite aflatórie sub ele; dintr'o móra artificiósa de aboru cu trei róte, dintr'unu magazinu de bucate, grasdu si cu fauria, providiute cu tóte cele de lipsa, tóte in stare solida si de nou didite; mai incolo dintr'unu edificiu isolatu diditu din lemn, facutu pentru o fabrica de stearcu, din o curte mare si din o gradina spatiósa de legume si de fructe, se vinde de buna vóia sub conditiunile cele mai favorabile. Mai de aprópe se se intrébè in Brasiovu la proprietariulu

Ioachimu Pánczél,
asesore giudiciale reg.

2—3

Doritorii de a primi lectiuni private din contabilitate si corespondenti'a mercantile in ori-care limba a patriei, suntu poftiti a se adresa la subscrisulu

I. Ratiu,

2—3 in comtoriuulu d. Bányai Bogdán.

Cursurile

la bursa in 9 Febr. 1872 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 41	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 03	„ „
Augsburg	—	—	111 „ 25	„ „
Londonu	—	—	111 „ 35	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	61 „ 35	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	70 „ 20	„ „
Obligatiunile rurale ungare	—	—	80 „ 30	„ „
„ „ temesiane	—	—	78 „ —	„ „
„ „ transilvane	—	—	76 „ 50	„ „
„ „ croato-slav.	—	—	— „ —	„ „